

“FAIUCO É ASTRONAUTA”

Proxecto Documental Integrado coordinado pola
Biblioteca Escolar

***CEIP Virxe do Corpiño
(Begonte)***

Curso 2016/2017

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	2
2. OBXECTO	5
3. DESCRICIÓN.....	6
4. DOCUMENTACIÓN	8
5. TAREFAS	9
6. RECURSOS	10
7. IMPLICACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA	10
8. DIFUSIÓN	11
9. AVALIACIÓN	11
10. FUNCIÓN E PARTICIPACIÓN DA BIBLIOTECA	12

1. INTRODUCCIÓN

1.1. Xustificación

No curso 2015/2016 realizamos unha visita á cidade da Coruña. Visitamos numerosos museos e espazos, entre eles, A Casa das Ciencias e o seu planetario. Esta visita suscitou a curiosidade dos nenos e nenas do noso centro por afondar no coñecemento do universo. Ante o interese mostrado polo espazo e, en particular, polo Sistema Solar, propuxemos á comunidade educativa desenvolver durante o presente curso 2016/2017 o proxecto **“Faiuco é Astronauta”**.

Faiuco é a mascota da nosa biblioteca. É un trasno que vive debaixo da Faia que hai no noso colexio, pola que trepa en numerosas ocasións para colarse na biblioteca do centro dende algunha das súas polas. Coñecedor do interese do noso alumnado polo espazo exterior, este ano decidiu converterse en astronauta, viaxar ao espazo exterior e encargarse de diversas misións aos nenos e nenas dende a súa nave espacial. Estas misións relacionábanse coa investigación e posta en común de numerosos aspectos do noso Sistema Solar, a medida que Faiuco os ía visitando e descubrindo dende a súa nave: O Sol, os diferentes planetas, as distancias que separan uns planetas dos outros, os tamaños dos planetas e da súa relación co Sol, as súas condicións de habitabilidade, a Lúa e a súa influencia na Terra, os cometas...

As profesións relacionadas co estudo e exploración do espazo tamén tiveron lugar na nosa investigación. Así, por exemplo, aproveitando a celebración do Día Internacional da Muller, descubrimos quenes foron as primeiras mulleres astronautas que viaxaron ao espazo. Tamén analizamos por que Faiuco tiña que levar posto ese traxe con casco.

A Biblioteca converteuse no noso centro de operacións. Faiuco entendeu que para a mellor comprensión de todos os contidos que estábamos a traballar a primeira misión que debíamos cumprir era converter a nosa Biblioteca nun planetario no que levar a cabo as nosas investigacións. Isto conseguímo-lo grazas á axuda de numerosos membros da nosa comunidade educativa: mestres, alumnado, pais e nais...

Faiuco é astronauta é un proxecto de investigación cun marcado carácter interdisciplinar, xa que dende todas as áreas do currículo fixéronse numerosas aportacións ao mesmo. Con él, pretendimos que a totalidade da comunidade educativa desenvolvese unha investigación de carácter científico para coñecer o noso lugar no universo, e que sentise a posibilidade de coñecer con maior detalle o Sistema Solar, de comprendelo e de utilizalo para o seu beneficio.

Así, convertimos toda a zona biblioteca nun fermoso planetario, investigamos todos os elementos do sistema solar e aprendimos o seu nome en inglés a través de cancións, traballamos os polígonos a través das constelacións, aprendimos as características dos diferentes planetas a través dunha obra de teatro, relatamos as aventuras de Faiuco no espazo en cómic, aprendimos as

unidades de lonxitude traballando as distancias no universo, elaboramos o noso propio libro dos planetas, recibimos a visita dun astrónomo do Observatorio Ramón María Aller de Santiago de Compostela, elaboramos fichas sobre os diferentes planetas hipervinculadas a códigos QR, coñecemos as mulleres astronautas no Día Internacional da Muller, traballamos a obra musical “The Planets” de Gustav Holst a través do modelo pedagóxico *Flipped Classroom*, e un sinfín de cousas máis.

1.2. Temporalización (calendario de realización)

“Faiuco é Astronauta” iniciouse no mes de outubro e rematou no mes de xuño. O proxecto atópase incluído na Programación Xeral Anual e estruturouse en diferentes fases:

Comezamos cunha presentación á comunidade educativa, no desenvolvemento do proxecto realizamos diferentes tpos de actividades de investigación, producíndose diferentes movementos de entrada e de saída. As conmemoracións de Nadal e Entroido tveron como temátca aquilo relacionado co Sistema Solar. Preparáronse diferentes actividades para fnalizar coa EXPO Rus entre planetas e concluíndo coa avaliación do proxecto.

1.3. Participantes

Todo o claustro (un total de 6 mestres/as) participou no desenvolvemento do proxecto, traballando os mestres/as titores nas actividades de aula, os mestres especialistas desde as súas áreas ou clases tamén colaboraron na realización de diferentes tarefas de preparación e desenvolvemento do proxecto (Educación artística, Educación física, Pedagogía terapéutica). Estiveron coordinados polo Equipo de Biblioteca colaborando activamente xuntoco EDLG e o Equipo de Dinamización das TIC.

Todo o alumnado (13 de Educación Infantil e 33 de Educación Primaria) participou nas diversas actividades e tarefas que se realizaron durante o período de desenvolvemento do proxecto.

1.4. Organización

O **Equipo de Biblioteca** propuxo o tema para proseguir co interese dos nenos/as do curso anterior. Desde este equipo coordinouse todo o traballo de decoración, investigación e as actividades desenvolvidas durante o proxecto. A iniciativa tivo a adhesión de todo o **claustro** participando desde todas as áreas e todos os equipos. O proxecto apróbase e inclúese na P.X.A.

Os **Equipos de Dinamización da Lingua Galega e Dinamización das TIC** aportan a súa colaboración nos procesos de investigación e desenvolvemento das actividades. Desde todas as áreas do currículo participase elaborando actividades que terán lugar ao longo do proxecto. As **familias** son convidadas a participar apoiando o proceso de investigación na casa, participando en iniciativas como a “mochila viaxeira”. Desde as **titorías** coordínanse e elabóranse diferentes produtos que se realizan ao longo do proxecto, e leváronse a cabo proxectos de aula paralelos coma “Unha viaxe polo espazo” en 5º e 6º de Primaria.

1.5. Relación co currículo

Competencias Clave:

Competencia lingüística: a través deste proxecto tratamos de fomentar e mellorar esta competencia, xa que o alumnado tivo que elaborar tanto composicións escritas como orais, respectando as normas formais. Do mesmo xeito tiveron que buscar e extraer información, co que abordando a importancia da comprensión do que len. Ampliaron o vocabulario referido ao tema e traballaronse tanto normas ortográficas como gramática.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía: a través do traballo con distancias, tamaños, conceptos e procesos científicos, unidades de medida, aprendizaxe das formas xeométricas a través das constelacións...

Coñecemento e Interacción co mundo físico: todo o proxecto implica coñecer e interactuar activamente cunha parte do entorno e do mundo físico que nos rodea: o espazo exterior. Tamén se traballou con códigos QR, unha das formas máis innovadoras na actualidade para o acceso á información en internet.

Competencia dixital: a través da búsqueda de información en internet, utilización de soportes TIC, creación dun blogue en internet, elaboración de fichas dixitais sobre os planetas hipervinculadas a códigos QR colocados en diferentes partes do centro...

Aprender a aprender: tratamos de que todo o proceso tivese un claro carácter de retroalimentación, utilizando diferentes estratexias e recursos que permitisen aos alumnos/as planificar a súa aprendizaxe, superar as dificultades e corrixir os posibles erros que fosen xurdindo,

fomentando nos nenos/as, ao mesmo, tempo as gañas de aprender e ampliar os seus coñecementos.

Competencias sociais e cívicas: xa que todo o proxecto foi levado a cabo desde unha perspectiva grupal, tanto a nivel de aula, como a nivel de centro, fomentando o respecto polo traballo dos demais e a colaboración e cooperación no traballo conxunto.

Conciencia e expresións culturais: elaborouse un planetario xigante na Biblioteca utilizando diferentes técnicas plásticas. Os nenos/as participaron activamente en todo o proceso de decoración do centro e elaboración de materiais, así como en numerosas obras musicais representadas nos festivais do colexio relacionadas co tema do proxecto. Tamén se representaron obras teatrais e mesmo se fixo un traballo pormenorizado sobre a obra “Os Planetas” de Gustav Holst desde a materia de Música. As familias colaboraron cos nenos/as na elaboración dos disfraces de astronautas para o Entroido.

Obxectivos:

1. Coñecer o Sistema solar.
2. Coñecer as diferentes profesións relacionadas co sistema solar.
3. Aprender a respectar as opinións e traballos dos demais.
4. Valorar a importancia do traballo en equipo.
5. Fomentar a lectura e selección de información desde un punto de vista crítico.
6. Elaborar un planetario para a biblioteca e realizar exposicións orais sobre o aprendido.
7. Crear fichas dixitais sobre o sistema solar e hipervinculalas a códigos QR como forma innovadora de acceso á información.
8. Elaborar un libro sobre o sistema solar.

2. OBXECTO

A visita ao Planetario da Coruña no curso anterior suscitou a curiosidade dos nenos e nenas do noso centro por aprofundar no coñecemento do universo. Ante o interese mostrado polo espazo e,

en particular, polo Sistema Solar, propuxemos á comunidade educativa desenvolver durante o presente curso 2016/2017 o proxecto **“Faiuco é Astronauta”**.

O equipo de Biblioteca deseñou, programou e planificou as diferentes actividades que se desenvolveron desde o mes de outubro ata o mes de xuño. O resto do claustro, alumnado, familias e resto da comunidade educativa foi informada das diferentes fases, das actividades a desenvolver (xustificación, relación co currículo, temporalización,...) a través de reunións periódicas.

3. DESCRICIÓN

O traballo durante o curso estruturouse en diferentes fases:

1. *Presentación do proxecto á comunidade educativa.*

En outubro presentamos o nome do proxecto e a temática a desenvolver durante este curso, que sería o estudo e investigación do Sistema Solar, así como o nome do proxecto “Faiuco é Astronauta”.

2. *Ambientación da biblioteca e diferentes zonas do centro.*

Posteriormente, comezouse co proceso de decoración e ambientación da biblioteca, no que participaron activamente alumnado, Mestres/as, pais e nais e que se foi realizando a medida que avanzaba o curso e os nenos/as ían aportando diferentes traballos (Faiuco con traxe de astronauta na súa nave, elaboración dos planetas, estrelas, constelacións...)

3. *Selección do planetas a investigar e elaborar*

As diferentes titorías escolleron os planetas sobre os que facer a investigación, preparar a exposición oral e elaborar de maneira plástica para o planetario. A distribución quedou do seguinte xeito:

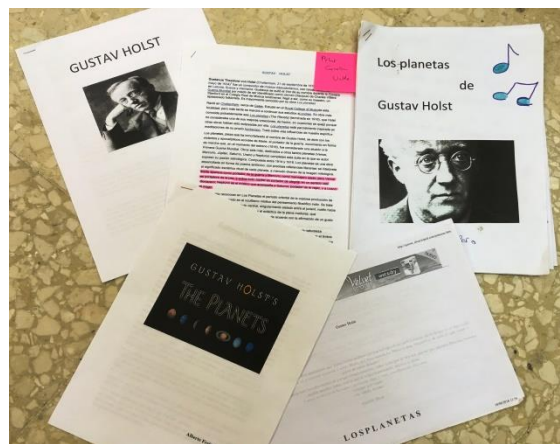
- Infantil: Sol e Lúa.
- 1º e 2º de EP: Mercurio, Venus e Terra.

- 3º e 4º de EP: Marte, Xúpiter e Saturno.
- 5º e 6º de EP: Urano, Neptuno e Plutón.

4. Desenvolvemento do proxecto

Como xa mencionamos, **Faiuco é astronauta** é un proxecto de investigación cun marcado carácter interdisciplinar, xa que dende todas as áreas do currículo fixéronse numerosas aportacións ao mesmo. Con él, pretendimos que a totalidade da comunidade educativa desenvolvese unha investigación de carácter científico para coñecer o noso lugar no universo, e que sentise a posibilidade de coñecer con maior detalle o Sistema Solar, de comprendelo e de utilizalo para o seu beneficio.

Así, convertimos toda a zona biblioteca nun fermoso planetario, investigamos todos os elementos do sistema solar e aprendimos o seu nome en inglés a través de cancións, fixemos unha exposición oral do que investigamos, traballamos os polígonos a través das constelacións, aprendimos as características dos diferentes planetas a través dunha obra de teatro, relatamos as aventuras de Faiuco no espazo en cómic, aprendimos as unidades de lonxitude traballando as distancias no universo, elaboramos o noso propio libro dos planetas, recibimos a visita dun astrónomo do Observatorio Ramón María Aller de Santiago de Compostela, elaboramos fichas sobre os diferentes planetas hipervinculadas a códigos QR, convertímonos nos primeiros astronautas da axencia espacial galega polo Entroido, coñecemos as mulleres astronautas no Día Internacional da Muller, e traballamos a obra musical “The Planets” de Gustav Holst a través do modelo pedagóxico *Flipped Classroom*.

5. Produtos finais

- Exposición oral sobre os diferentes planetas do sistema solar na biblioteca do centro, apoiada por diversos murais elaborados polos nenos/as.
- Un planetario xigante elaborado por parte de todo o alumnado.
- “O noso libro dos planetas”, elaborado polos nenos/as, xa é un volumen máis da nosa biblioteca escolar.
- Fichas dixitais en internet sobre os diferentes planetas hipervinculadas a códigos QR para o acceso a información de maneira innovadora.
- Elaboración do libro de cómics “Faiuco e a súa aventura espacial” por parte dos nenos/as que xa forma parte da biblioteca do centro.

6. Avaliación do proxecto

Levou-se a cabo unha avaliación do proxecto, seguindo unha serie de indicadores elaborados polo equipo de biblioteca en colaboración cos diferentes titores/as.

4. DOCUMENTACIÓN

Durante o desenvolvemento de “Faiuco é Astronauta” elaborouse diverso material dirixido a encamiñar as tarefas e a facilitar o labor de profesorado e alumnado.

4.1. Profesorado

- Para os mestres/as elaborouse unha pequena guía coas fases, temporalización e tarefas programadas ao longo do curso.
- No comezo da fase de investigación achegouse un listado de recursos na biblioteca cos que traballar na investigación e para incluír nas mochilas viaxeiras.
- Diversas notas informativas para informar ás familias.

- Patróns e exemplos de posibles disfraces a elaborar no Entroido.

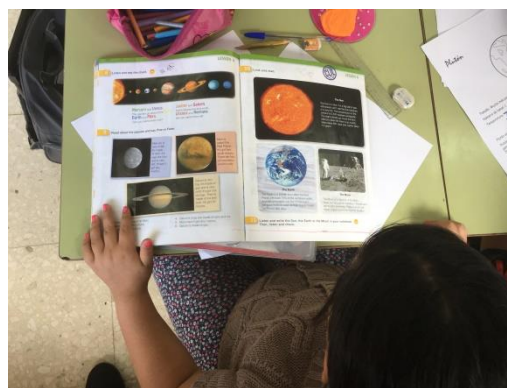
4.2. Alumnado

- Cartas de Faiuco coas misión que os nenos/as tiñan que desenvolver
- “O noso libro dos Planetas”, volumen que xa forma parte da biblioteca do centro.
- “A aventura espacial de Faiuco” en cómic, que xa forma parte da biblioteca do centro.
- Murais de apoio visual as diferentes explicacións.
- Códigos QR para o acceso a información elaborada.

5. TAREFAS

O alumnado durante o proxecto levou a cabo as seguintes tarefas

- Procura e selección de recursos e información nas diferentes fontes facilitadas polo profesorado.
- Debates sobre ideas, defensa de diferentes posicións no traballo en equipo.
- Elaboración de diferentes tpos de textos: expositivos, fichas descritivas, informativos...
- Lectura de diferentes tipos de textos, así como a extracción da información relevante destes.
- Elaboración de murais destinados a apoiar visualmente as diferentes exposicións.
- Elaboración e representación de obras teatrais relacionadas co Sistema Solar.
- Resolución en equipo das actividades plantexadas: aportando ideas, solucións, chegando a acordos, respectando as opinións dos demais.
- Utilización das matemáticas para calcular distancias, tamaños, diámetros, utilizar unidades de medida axeitadas e descubrimento de figuras xeométricas a través das constelacións.
- Decoración do centro a través de diferentes técnicas plásticas.
- Organización do seu traballo e presentación tanto escrita como oral ante outras persoas.
- Elaboración dos libros “O noso libro dos planetas” e “A aventura espacial de Faiuco” en Cómic.
- Elaboración de fichas dixitais hipervinculadas a códigos QR que foron colocados en diversas zonas do centro.

6. RECURSOS

Na biblioteca organizouse unha mesa na que se reuniu todo o material disponible para a consulta de información sobre a temática do proxecto por parte do alumnado.

Solicitouse ás familias material relacionado co proxecto e que tamén utilizamos para comprender mellor distintos aspectos: telescopios, libros, globos terráqueos, fotografías, lámpadas da Terra, entre outros recursos.

Elaboráronse Cartas que Faiuco enviaba dende o espazo coas misións que os nenos/as tiñan que desenvolver.

Utilizáronse numerosos recursos plásticos para toda a decoración do centro: bolas de porexpán, pintura de cores, papel continuo...

No ordenador da biblioteca e das aulas seleccionáronse recursos e tamén se utilizaron para realizar procuras.

Púxose en marcha a “mochila viaxeira”, cargada de libros relacionados co proxecto e o “caderno viaxeiro”, onde o alumnado e as familias comentaban a súa impresión sobre os libros lidos en relación co proxecto.

Enviáronse notas de comunicación das actividades tanto ás familias como ao resto da comunidade educativa.

7. IMPLICACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA

O alumnado foi o auténtico protagonista de todo o proxecto desenvolvendo todas as tarefas que lles encomendaba Faiuco desde a súa nave espacial.

Todo o claustro de profesores colaborou no desenvolvemento das diferentes tarefas de principio a fin.

As familias colaboraron na decoración do espazo da biblioteca e aportaron materiais relacionados co tema (libros, vídeos, obxectos, fotografías, entre outros), que formaron parte da fase de investigación. Participaron nos eventos que se realizaron, como foi o Festivais de Nadal e de Fin de Curso onde houbo representacións relacionadas co proxecto, acudindo como espectadores/as; o Entroido, no que colaboraron na elaboración dos traxes de astronautas e no concurso de máscaras. O día de Fin de curso todos os pais e nais subiron a biblioteca para comprobar os diferentes traballos que se levaron a cabo así como a decoración elaborada.

8. DIFUSIÓN

No blogue da biblioteca aparecen diversas actividades que se foron realizando:

- [A CASIÑA DE FAIUCO](#)

No canal Youtube existe unha lista de reprodución que recolle os vídeos publicados sobre o proxecto:

- [CANAL DE YOUTUBE](#)

Tamén a prensa se fixo eco do traballo desenvolvido no centro a través do proxecto:

- [PRENSA](#)

Recolleuse tamén unha ampla reportaxe na revista do colexio “Cousas de Todos” así como as diversas exposicións dos traballos realizados polo alumnado.

9. AVALIACIÓN

O alumnado de Educación Primaria avaliou a si mesmo a través dunha escala de valoración elaborada polo Equipo de Biblioteca. Realizouse ao finalizar o proxecto e avaliaba diferentes aspectos relacionados cos obxectivos a través dos seguintes indicadores de logro:

- Coñezo o nome dos oito planetas que compoñen o Sistema Solar.
- Coñezo a orde dos planetas do Sistema Solar.
- Coñezo o nome dalgunha muller astronauta.
- Participei activamente na elaboración dos planetas e na decoración da biblioteca.
- Participei activamente nas investigacións propostas.
- Fun quen de expor oralmente os resultados das nosas investigación.

- Acheguei propostas orixinais e preguntas sobre o Sistema Solar e a astronomía.
- Mantiven unha boa relación de traballo cos meus compañeiros e compañeiras.

Ademais, os titores avaliaron periódicamente o grao de consecución dos obxectivos que se pretendían acadar, a través dos debates e assembleas que se levaron a cabo e a observación do traballo diario na clase.

O profesorado, nas diferentes reunións mantidas, realizou un seguimento do proxecto e levou a cabo as modificacións pertinentes. Ademais, ao final do proxecto completou a rúbrica de avaliación do funcionamento do mesmo, cos seguintes indicadores:

- ❖ Consegúronse os obxectivos propostos.
- ❖ As actividades propostas foron motivantes para o alumnado
- ❖ As actividades propostas puxeron ao alumnado nunha verdadeira “situación de aprendizaxe”.
- ❖ O alumnado participou activamente nas actividades de investigación.
- ❖ A valoración xeral do alumnado sobre o proxecto foi positiva.
- ❖ A participación das familias no proxecto foi satisfactoria.

10. FUNCIÓN E PARTICIPACIÓN DA BIBLIOTECA

A Biblioteca foi o eixe principal sobre o que xira o desenvolvemento do proxecto. Foi decorada e ambientada cun enorme planetario que axudou ao alumnado a motivarse de cara ao proxecto.

Coordinou desde o comezo o desenvolvemento do proxecto, procurou programar reunións periódicas co resto do claustro, de carácter informativo e para facer un seguimento do proceso.

Realizou o labor de busca, selección e difusión de materiais de diferente tipo para que o primeira fase de investigación puidese arrancar e fose máis doada para o alumnado e o claustro. Tamén se seleccionaron os volumes para a posta en marcha das mochilas viaxeiras.

Organizouse a biblioteca de xeito que permitise o acceso aos recursos con rapidez, a través dunha mesa específica con recursos relacionados co proxecto e unha carpeta con enderezos web no ordenador da mesma.

Elaborou diferentes actividades de fomento da lectura relacionados co proxecto, en colaboración co equipo de EDLG, como foron concursos e certames literarios, entre outros.

Colaborou na difusión do proxecto elaborando notas informativas, as cartas de faiuco, mantendo reunión coa prensa e colaborando na organización das exposicións dos traballos do alumnado.